

Föreningsrevisionsrapport 2025

Föreningsrevisorernas granskning av Svenska Röda Korsets styrelses genomförande av beslut från Riksstämman 2023

Föreningsrevisorerna valdes vid Riksstämman 2023 med uppdraget att granska Svenska Röda Korsets styrelses genomförande av Riksstämmans beslut samt att följa upp kvarvarande beslut från tidigare Riksstämmor.

Föreningsrevisorernas granskningsperiod är densamma som riksstämmoperioden 2023–2025.

Rapporten utgår från de svar vi fått utifrån vår riskanalys och riskbedömning av riksstämmobesluten, med fokus på följande områden:

- Implementeringen av strategisk inriktning 2024–2030
- Kretssammangående
- Hållbarhet
- Innovation och digitalisering
- Krisberedskap
- Regionrådets roll

Övriga områden vi granskat är:

- Arbetsordningen för tjänstepersonsorganisationen
- Dokumentstyrningen inom Svenska Röda Korset
- Föreningsrevisorernas påpekande från föregående Riksstämman
- Stödet till kretsarna från tjänstepersonsorganisationen

Vi har valt att följa styrelsens arbete genom att:

- Ta del av handlingar inför och protokoll från styrelse- och presidiummöten
- Följa styrelsemöten, dialogmöten och Regionalt forum och andra möten
- Haft enskilda möten med personer i styrelsen och med nyckelpersoner i tjänstepersonsorganisationen
- Månadsvisa arbetsmöten med hela föreningsrevisorsgruppen

Vi har också genomfört ett tjugotal kretsbesök.

Vi har även kommunicerat med valda auktoriserade revisorer från PWC.

Våra iakttagelser och förslag till förbättringar redogör vi för i granskningsrapporten nedan.

Rekommendationer/förbättringsförslag efter granskning av genomförandet av Riksstämmans beslut 2023

Ett utdrag av granskade motioner och beslut

Org 1

Utreda Svenska Röda Korsets framtida regionala förtroendeorganisations uppgifter och form.

Styrelsen utsåg en arbetsgrupp med medverkan från styrelsen och från regionråden som har arbetat under perioden. Inget reellt resultat har framkommit från detta arbete.

Föreningsrevisorerna rekommenderar styrelsen att tillsätta en ny utredning med uppdraget att se över både den regionala förtroendeorganisationen och den regionala tjänstepersonsorganisationen. Inriktningen bör vara att skapa det allra bästa stödet för kretsarna. Kretsar av skilda storlekar och från olika delar i landet bör delta i arbetet. Utredningen bör drivas av en extern person.

Eng 1

Styrelsen har hanterat motionerna och visat på en ambition i relationen till Ungdomsförbundet.

Föreningsrevisorerna rekommenderar styrelsen att under nästa mandatperiod följa upp motion Eng 1 för att säkerställa att önskade resultat uppnås.

Eng 7 och Org 7 Hållbarhet

Aktiviteter har genomförts och pågår inom området Hållbarhet. Svenska Röda Korset har antagit The Climate and Environment Charter for Humanitarian Organizations (IFRC) och publicerat mål kopplade till åtaganden 1-4 och 6, i ovanstående. Dokumenten och effekterna av åtaganden och uppfyllande av mål är inte tydligt publicerade, sökbara på Rednet.

En testversion av utbildning i hållbarhet finns publicerad på Learnster.

Föreningsrevisorerna anser att de humanitära konsekvenser av klimatförändringarna inom Sverige uppkommer oftast som lokala kriser, varför rekommendationen är att området hanteras inom krisberedskap.

Org 8

Svenska Röda Korsets styrelse ska utreda möjliga aktiviteter för att stärka förståelse för våra verksamheter och vi-känsla mellan tjänstepersoner och kretsar.

I de kretsbesök som vi har genomfört, framkommer problem kopplat till att det ställs för omfattande krav, svårt att få information och svårt att nå personer som skulle kunna hjälpa till. Se mer information i bilagan nedan med redovisning från kretsbesöken.

Föreningsrevisorerna rekommenderar styrelsen att öka förståelsen hos tjänsteorganisationen för olikheter hos kretsars förmågor. Utvecklad vi-känsla mellan kretsar, tjänstepersoner och styrelsen kräver en genomlysning av nuläget.

Upp 1

Fem delbeslut finns inom motion Upp 1. Svårt att få en uppfattning om vad som utförts och eventuella resultat/effekter.

Upp 2

Att uppdras åt Svenska Röda Korsets styrelse att utreda möjligheterna att erbjuda kretsarna ett gemensamt ekonomisystem.

En utredning om gemensamt ekonomisystem för krets har genomförts av avdelning Ekonomi och stöd. Där konstaterades både för- och nackdelar med ett införande.

Motionärens avsikt med ett gemensamt "ekonomisystem" för kretsarna innebär dock inte självklart ett system gemensamt med centrala Röda Korsets ekonomisystem.

Avsikten med ett gemensamt "ekonomisystem" kan likaväl vara ett gemensamt redovisnings-system/program med färdiga kontoplaner, register, kopplade rapporter etcetera för alla kretsar för att underlätta bokföring och rapportering.

Föreningsrevisorerna rekommenderar styrelsen att utreda motionens avsikt och vilket det verkliga behovet är hos kretsarna för att underlätta deras ekonomiska redovisning och rapportering.

Om avsikten ändå blir att införa ett gemensamt ekonomisystem som på sikt ska bli tvingande bör det utredas vilka kostnader som eventuellt tillkommer för inköp/uppgraderingar av datorutrustning för kretsarna. I de fall avsikten är att det digitala baspaketet ska nyttjas måste begränsningen att endast en person kan nyttja arbetsstationen tas bort.

Krisberedskap

I den strategiska inriktningen är krisberedskap en viktig del, att vi har förmåga att agera snabbt vid kriser lokalt, nationellt och internationellt. För att detta ska vara möjligt krävs en tydlig organisation med tydliga mandat och resurser som är organiserad på ett sätt som skapar uthållighet över tid.

Grunden i Röda Korsets krisberedskap bör utgå från den lokala krisberedskapsförmågan. Anvisningarna inom krisberedskap är mycket omfattande. Exempel på stöddokument i arbetet är en handbok på 72 sidor, en mall för krisberedskapsplan på 18 sidor och en rutin för kretsarna inför väpnad konflikt på 20 sidor.

I dag har Röda Korset krisberedskapsplaner i endast ca 49 % av kommunerna.

Föreningsrevisorerna rekommenderar att styrelsen tydliggör att allt material som tas fram ska möta kretsarnas förmågor och geografiska förutsättningar. Resurser måste tillskapas för att fungera som stöd till kretsarna för att organisationen ska leva upp till att kunna agera snabbt vid kriser.

Övriga generella påpekanden

Motioner där det fattats beslut om åtgärder bör planeras tydligt och tidsatt. Resultaten bör publiceras systematiskt så att motionären och kretsarna enkelt kan ta del av resultatet.

Hur fokusområden och mål i strategin 2024–2030 ska brytas ned till/på kretsnivå har fortfarande inte klargjorts.

Föreningsrevisorerna rekommenderar styrelsen:

- *att underlag som tas fram, måste utgå från "vem är mottagaren"*
- *att dokumentstyrning blir krav, och att granskning sker innan publicering, vilket är viktigt även för Svenska Röda Korsets varumärke. Påpekades vid Riksstämman 2021, 2023*
- *att beslut som fattas av Riksstämman och som styrelsen ska verkställa måste hanteras på ett systematiskt sätt och återrapporteras löpande minst per halvår till styrelsen och kretsarna. Se även inledningen*
- *att styrelsen verkar för att det som skrivs använder befintliga regler för "klarspråk". Detta gäller även för beslutsunderlag med mera*
- *att göra en utvärdering och konsekvensanalys av kretssammangåendena*
- *att ta fram en metod för hur beslut och resultat från Riksstämman på ett enkelt och överskådligt sätt presenteras för kretsar och medlemmar.*

Ansvarsfrihet

På grundval av vår granskning anser vi oss ha fog för följande uttalande:

Vår bedömning är att nu sittande styrelse för Svenska Röda Korset har genomfört sitt uppdrag och föreslår därför Riksstämman att bevilja styrelsen för Svenska Röda Korset ansvarsfrihet för den period som granskats enligt ovan.

April 2025

Margareta Sterner

Föreningsrevisor

Berit Sjödin

Föreningsrevisor

Britta Olsson

Ersättare föreningsrevisor

2025-04-23

Redovisning av genomförda kretsbesök

Föreningsrevisorerna har under perioden genomfört ett tjugotal kretsbesök. Innan besöken genomfördes togs en gemensam "samtalsmall" fram som har nyttjats vid samtliga besök.

Nedan redovisar vi svaren från våra kretsbesök i sammanfattning.

Naturligtvis har vi i många frågor fått skiftande svar från kretsarna.

Kretssammangående

Det upplevs hos vissa kretsar att kretsen nu kan tala med **en** samlad kraft i kontakt med kommunen.

Många kretsar upplever att man har tappat verksamheter, "drivande personer", frivilliga och medlemmar i de mindre kretsarna som gått samman. Nya verksamheter har ej startat upp.

Vissa kretsar har tagit upp att de har "svårt att se de goda motiven med sammanslagningarna. Man förstår ambitionen, men sammanslagningar passar inte överallt".

Strategisk inriktning 2024-2030

De flesta kretsarna kände till den nya strategin, men alla har inte haft tid och ork att arbeta med den. Den upplevs som svårläst och är ej nedbruten till kretsnivå. "Den inhyser förhoppningar som är svåra att se om de infrias". "Viktigt att bryta ner lokalt".

Vissa kretsar gör en behovsanalys och "har förstått att vi kan satsa våra resurser mer lokalt".

I en region var man nöjd med regionrådets information och arbete. I en annan region saknas information, impulser och aktiviteter angående den nya strategin.

Innovation och digitalisering

Av de kretsar som hade fått baspaketet var de flesta nöjda, medan andra var missnöjda med de tydliga begränsningar till VAD datorn kunde användas till. Några kretsar hade ingen aning om att baspaketet existerade.

Digitala utbildningarna som erbjuds upplevs fungera bra men informationen i dessa återkommer.

Kretsarna saknar fysiska utbildningar, då dessa ger mycket mer än digitala utbildningar och är enklare och tryggare.

Redy ses som svårt, inte användarvänligt. "Tidigare system var lättare men svagare". Ett problem är att man inte kan se i Redy om de frivilliga har gått/anmält sig till utbildningar eller ej.

Stödet från tjänstepersonsorganisationen

Kretsarna upplevde, med några få undantag, att de fick ett bra stöd från enhet Lokal och regional utveckling.

”HR- och secondhand-kontakterna fungerar bra. För övrigt är det svårt att få kontaktuppgifter via Infocenter.” ”Tjänstepersonerna på HK verkar osäkra i sin roll”.

Flertalet kretsar är kritiska till vårt intranät Rednet. Mycket svårt att hitta information, informationen drunknar i all information. Dålig struktur och dålig sökmotor. ”Vi ser viss information snabbare via andra kanaler ex LinkedIn, än på Rednet, t ex SRKs uttalande i våras”.

Tydlig samstämmig kritik mot tjänstepersonsorganisationen att anvisningar, riktlinjer är omfattande och att de inte tar hänsyn till kretsarna olika förmågor. Det blir också problem när kretsarna är olika stora inom det geografiska området. Samma krav kan inte ställas mot små kretsar som mot stora.

Exempelvis är budskapen från besökta kretsar, ”färre pålagor – vi orkar inte” men även ”Röda Korset centralt har vuxit ifrån Röda Korset lokalt”.

Krisberedskap

Samtliga kretsar har en krisberedskapsplan, inte alltid uppdaterad och kanske inte i enlighet med de mycket omfattande kraven från tjänstepersonsorganisationen.

”Det är Kommunen som har ansvaret. SRK har glömt att påtala rimliga krav och roller”. ”Vi har en plan som vi lämnat in till kommunen. Den är på basic-nivå: krisstödjare, filter, kläder, mötesplats”. ”De vet vad vi kan bidra med.”

Samverkan finns med andra t ex Länsstyrelse, Kyrka, Räddningstjänst, Regionen, FOS, ICA COOP.

”Trots krisinsatsledare i kretsen, saknar vi hjälp att få till krisberedskapsplan.”

”Vi behöver stöd för att göra övningar, men vi har inte ens fått ett svar från tjänstepersonsorganisationen!”

Regionråden

Flertalet besökta kretsar i en region såg inte att regionråden tillförde information eller stöd. Naturligtvis fick de kretsar som själva hade en regionrådsledamot i sin styrelse informationen, men det är ingen information som kommer andra kretsar till del.

”Det är en svår roll. Vi förstår inte riktigt deras uppgift.”

Kretsarna saknar kännedom om resultaten av riksstämmobesluten. ”Det är inte lätt att hitta. Skulle vara bra om medlemmarna och organisationen fick kännedom”.

Kretsar saknar också information om vad som tas upp på Rödakorsdialoger. ”Vi har inte sett några praktiska eller nya förslag efter dialogerna.”